

Statenmededeling

Onderwerp

Trendrapportage openbaar vervoer 2012-2019

Datum

16 november 2020

Documentnummer

4786949

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Kennisnemen van

Het rapport "Op weg naar gedeelde mobiliteit in Brabant. Trends in het regionaal OV 2012-2019".

Aanleiding

Sinds 2013 informeren wij uw Staten via de trendrapportage OV over de trends en ontwikkelingen binnen het Brabants regionaal openbaar busvervoer. Het gaat daarbij om cijfers over reizigersaantallen, klantwaardering en betrouwbaarheid. Deze trendmonitor is gebaseerd op de indicatoren voor de doelen van de OV-Visie Brabant, waarop vigerende bestekken voor de lopende OV concessies zijn gebaseerd, en de nieuwe Visie [Gedeelde Mobiliteit is Maatwerk](#).

Door alle werkzaamheden rondom Corona en het OV hebben we niet eerder deze trendmonitor kunnen maken. Toch willen wij deze trendmonitor 2019 ondanks de bizarre tijd waar we nu in zitten, graag onder uw aandacht brengen. 2019 was een heel mooi OV jaar, zoals uit de vele indicatoren blijkt. In 2020 zal deze mooie trend helaas volledig ombuigen maar we hopen en verwachten dat we de komende jaren de lijn weer de goede kant op kunnen laten gaan. In de statenmededeling [Gevolgen Corona op OV in 2021](#) van 10 november jl. wordt u nader geïnformeerd over de maatregelen, die zijn getroffen om de gevolgen van de coronapandemie voor het openbaar vervoer te beheersen.

Bevoegdheid

Gedeputeerde Staten zijn op basis van de Wet Personenvervoer 2000 (Wp 2000) het bevoegde orgaan tot aanbesteding van het regionaal openbaar busvervoer. De kaders hiervoor zijn vastgelegd in de OV-Visie Brabant, die in 2012 door uw Staten is vastgesteld en in de eind 2018 vastgestelde Visie "Gedeelde mobiliteit is maatwerk". Wij informeren uw Staten vanuit onze uitvoerende rol over de trends en ontwikkelingen in het openbaar vervoer, en uw Staten kunnen hiervan kennisnemen vanuit de controlerende rol.

Datum

17 november 2020

Documentnummer

4786949

Kernboodschap

1. *Het Brabants openbaar busvervoer ontwikkelt zich positief in 2019 op nagenoeg alle fronten.*
 - Het gebruik van aangeboden OV-diensten is verder gestegen. De groei van het aantal reizigers zet door in 2019, en ook het aantal reizigerskilometers is toegenomen, terwijl het aantal dienstregelingsuren nagenoeg gelijk is gebleven. De forse reizigersgroei in 2019 heeft dus plaatsgevonden zonder dat het totale aanbod aan openbaar (bus-)vervoer in dat jaar is toegenomen.
 - De groei in OV-gebruik concentreert zich in toenemende mate op de Bravodirectlijnen. Volgens de Visie 'Gedeelde mobiliteit is maatwerk' zijn de HOV-lijnen een belangrijk onderdeel van BravoDirect, waarmee de grote reizigersstromen moeten worden vervoerd.
 - De efficiency van het regionaal OV is toegenomen. Zowel de benuttingsgraad als de kostendekkingsgraad stegen in 2019.
 - De betrouwbaarheid van het busvervoer is verbeterd:
 - o De trendmatige afname van de aankomstpunctualiteit in voorgaande jaren lijkt tot stilstand te komen.
 - o Het aantal te vroeg vertrokken bussen neemt in twee van de drie concessies af. Vooral in Oost- en West-Brabant is dit een flinke verbetering ten opzichte van 2014.
 - o De trendmatige toename van de rituitval is in alle drie de concessies omgebogen. Gelukkig zien we in alle drie de concessies in 2019 de rituitval weer afnemen, waarmee een jarenlange trend lijkt te zijn doorbroken. Dat neemt niet weg dat de rituitval ook in 2019 hoger is dan in 2016 en 2017. De verkeersdrukke speelt hierbij volgens de vervoerders een belangrijke rol.
 - Sociale veiligheid in het OV is verbeterd. Er waren in 2019 (iets) minder ernstige incidenten in het openbaar vervoer. In Zuidoost-Brabant is het aantal bedreigingen zonder wapen gehalveerd. Ook in de beide andere concessies is het aantal bedreigingen afgenomen. In Oost-Brabant is wel sprake van een toename van het totale aantal ernstige incidenten tussen 2018 en 2019, vooral veroorzaakt door een stijging van het vandalisme.

- Reizigersinformatie is verbeterd. De door de vervoerder aangeleverde brondata voor reisinformatie wordt steeds completer. Het vertrouwen in de boodschappen op Dynamische reisinformatie panelen (DRIS) is met name in Zuidoost-Brabant verder toegenomen.
- Tevredenheid over reisinformatie bij verstoringen blijft te laag. Dat dit nog een zorgenkindje is, blijkt uit het relatief lage rapportcijfer voor dit aspect in de landelijke Klantenbarometer OV. Dat geldt voor alle drie de Brabantse concessies, hoewel in de twee slechtst scorende concessies wel sprake is van een (lichte) verbetering ten opzichte van 2018. Ook landelijk is het de afgelopen jaren niet gelukt om dit cijfer substantieel te laten toenemen.
- De klantwaardering is in 2019 verder gestegen. Zowel de algemene waardering als de waardering op deelaspecten is toegenomen.
- Minder Klachten per reiziger. In 2019 is het aantal klachten in Brabant verder gedaald ten opzichte van het jaar daarvoor. In West- en Oost-Brabant hebben veruit de meeste klachten betrekking op de rituitval (respectievelijk 27 en 28%). In Zuidoost-Brabant ligt het zwaartepunt op de punctualiteit (27% van de klachten). Dit strookt goed met de feitelijke performance op deze aspecten in de drie concessiegebieden.

Datum

17 november 2020

Documentnummer

4786949

2. Door de beperkingen vanwege COVID-19 zal in 2020 naar verwachting op tal van indicatoren een trendbreuk optreden.

Door de Coronamaatregelen lopende dit jaar daalden de reizigersaantallen naar een niveau van slechts 10% t.o.v. 2019 in maart en op dit moment schommelt dit niveau rond de 45%. De reizigersinkomsten zijn in gelijke mate gedaald. Dit vertaalt zich door naar een sterk verslechterde benuttingsgraad en kostendekkingsgraad en de noodzaak tot een Beschikbaarheidsvergoeding van Rijksweg.

Er was in 2020 door Corona veel personeelsuitval, wat voor een hogere rituitval zorgt. De buurtbussen reden een groot deel van 2020 helemaal niet vanwege de gezondheidsrisico's voor de vrijwillige chauffeurs.

Ook waren er meer veiligheidsissues vanwege de mondkapjesplicht en de toename van zwartrijden, doordat de voordeur van de bussen lange tijd gesloten bleven voor instappers.

Waar in voorgaande jaren de punctualiteit van het OV steeds zorgpunt was, is deze in 2020 sterk verbeterd door een sterk teruggelopen wegintensiteit door autoverkeer.

3. De trendmonitor OV volgt de transitie van openbaar vervoer naar gedeelde mobiliteit.

De voorliggende monitor zoomt al in op de resultaten van lopende experimenten voor Flex- en Samen initiatieven. De monitor zal in de komende jaren steeds meer rapporteren over de groeiende invloed van nieuwe (gedeelde) mobiliteitsvormen, waarop de provincie wil inspelen, zoals vastgelegd in de Visie "Gedeelde mobiliteit is maatwerk" uit november 2018. Het trendrapport is daarop ingericht naar de drie verschillende vormen van gedeelde mobiliteit: Direct, Flex en Samen.

Datum

17 november 2020

Documentnummer

4786949

Consequenties

1. Wij blijven ook in 2020 via contractbeheer en in de ontwikkelteams sturen op verdere verbetering van de geboden vervoerskwaliteit.

De ontwikkelteams, met daarin vertegenwoordigers van vervoerders, reizigersorganisaties, gemeenten en provincie, richten zich op verdere optimalisering van het vervoersaanbod. Daarbij ligt de focus op de nodige aanpassingen op de dienstregeling vanwege COVID-19.

Daarnaast blijven we sturen op punctueel rijden, een lage rituitval en een goede aansluiting op knooppunten voor overstappers. Ook sturen wij op goede reisinformatie, zoals via een app om de drukte in de bussen vooraf te kunnen melden aan de reiziger.

2. Ook landelijk werken we aan verbetering van de kwaliteit van het regionale openbaar vervoer.

Binnen de landelijke samenwerking van decentrale OV-autoriteiten (DOVA) wordt samen met de vervoerders gewerkt aan verbetering van met name de reisinformatie bij verstoringen, zoals bij extreem weer, stakingen en grote verkeersinfarcten.

Europese en internationale zaken

De jaarlijkse trendrapportage is ook het overzichtsverslag als bedoeld in artikel 7 van de Europese Public Services Obligations (PSO)-verordening.

Communicatie

Informatie over de trendmonitor 2019 is te vinden op de provinciale website: [feiten-en-cijfers-verkeer/openbaar-vervoer](https://www.provinciezeeland.nl/feiten-en-cijfers-verkeer/openbaar-vervoer).

Hier zijn zowel de trendrapportage als de Infographic te vinden. De infographic geeft snel inzicht in de highlights van de trendrapportage en linked via aanklikken door naar de betreffende onderdelen in de trendrapportage zelf. Het verslag als bedoeld in artikel 7 PSO is daarmee elektronisch beschikbaar, conform verplichting Wp 2000 (artikel 14a).

Er wordt extern minimaal gecommuniceerd, richting decentrale overheden en overige stakeholders op het gebied van OV en mobiliteit.

Vervolg

In 2021 worden uw Staten wederom geïnformeerd over de ontwikkelingen binnen het regionaal Brabants openbaar busvervoer.

Datum

17 november 2020

Documentnummer

4786949

Bijlagen

Geen.

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

mr. I.R. Adema

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

Programmamanager: de heer G.P.C. Mennen, (06) 18 30 31 36,
gmennen@brabant.nl.

Opdrachtnemer: mevrouw E. Vergroesen, (06) 18 30 30 58,
evergroesen@brabant.nl.